

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 417)

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/517)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

28.11.1988

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-2216/05052

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 18.11.1988 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GEREKÇE

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması anlaşmalarının ana amacı bahis konusu ülkeler arası sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve yatırımların ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Bilindiği üzere, yüce Meclisiniz tarafından onaylanan, V. 5 Yıllık Kalkınma Planının ve onu izleyen yıllık, İcra Programının en önemli ilkeleri arasında, ülke ekonomisinin dış açılması yani ülke müteşebbis ve sermaye gücünün dış ülkelere gitmesi, yabancı sermaye ve teknolojinin ülkemize gelmesi, dolayısıyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi kabul edilmiştir.

Bu çerçeve içinde, ülkemizde yatırım yapan yerli ve yabancı sermayenin çalışma esaslarını geliştirmek ve teşvik etmek amacı ile yüce Meclisiniz tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkeler ile 1961 yılında başlatılan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına yönelik anlaşmalar yapılması hızlandırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şöyle özetlenebilir :

1. Türkiye ve Avusturya'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkân vermek,

2. Türkiye ve Avusturya'da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu hakları tesbit etmek,

3. Her iki ülkede, özel teşebbüs-devlet arasında çıkacak ihtilafların nasıl çözümleneceğini tesbit etmektir.

Bu anlaşma Türk özel teşebbüsüne Avusturya, Avusturya özel teşebbüsüne Türkiye'de karşılıklı ekonomik ve yasal güvence verirken ilgili ülkeye maddî ve manevî yönden herhangi yeni bir yük getirmemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya arasındaki yabancı sermaye akımının hızlandırılması ve teknik işbirliğinin geliştirilmesi ve ilerletilmesi amacıyla imzalanan bu anlaşma, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı Kanun uyarınca bir tasarı halinde yüksek Meclisin huzuruna getirilmiş bulunmaktadır.

Anlaşma Maddelerinin Gerekçeleri :

Madde 1. — Bu maddede anlaşma içinde sık sık sözü edilen vatandaş, şirket ve yatırımla ilgili faaliyetlerin tanımları yapılmaktadır. Özellikle "Yatırım" tanımı 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununa paralellik sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2. — Taraflar kendi kanunları çerçevesinde, diğer tarafın yatırımlarına izin verecek ve bu yatırımlara adilane ve eşit muamele edecektir. Burada önemli olan yatırımların öncelikle izne tabi olmaları, ikincisi ülkesinde yatırım yapılacak olan tarafın kanunları çerçevesinde izin verilmesidir.

Madde 3. — Taraflar ülkelerinde yapılacak olan yatırımlar en ziyade müsaadeye mazhar bir devletin vatandaş ve şirketlerine yapılan muameleden daha az elverişli olmayan bu muameleye tabi tutulacaktır. Ancak burada sözü geçen muamele, özel anlaşmalar çerçevesinde ekonomik gruplara verilmiş olan imtiyazlardan yararlanmak anlamında yorumlanmayacaktır. Taraflar, yatırımların idaresi, işletilmesi ve kullanımı sırasında da yatırımcılara eşit muamele yapacaklardır.

Madde 4. — Bu madde, Anayasamızda da öngörülmüş olan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve kamu yararı amacı güdülmekçe böyle bir işlemin yapılmayacağını öngörmektedir. Kamu yararı amacı güdülse dahi bunun Kanuna uygun, uygun bir tazminat karşılığı ve eşitlik ilkeleri içinde yapılmasını teminat altına almaktadır. Yatırımcılar için kamulaştırma bedeline ve kamulaştırmanın hukukiliği konusunda mahalli makamlar nezdinde itiraz hakkı saklı kalmaktadır. Gene burada da taraflar yatırımcıları kendi yatırımcıları veya üçüncü bir ülkenin yatırımcılarından daha az elverişli bir muameleye tabi tutulacaklardır.

Madde 5. — Bu maddede bir tarafın yatırımcılarının diğer taraf ülkesinde bazı nedenlerle zarara uğraması halinde, aynı durumda olan kendi yatırımcısına veya üçüncü bir ülke yatırımcısına uyguladığı muameleden daha az elverişli bir muamele uygulamayacağını teminat altına almaktadır.

Madde 6. — Yatırımlarla ilgili transferleri düzenleyen bu madde de transfer konusu, işlemler ve transferlerde uygulanacak usul yer almaktadır. 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu, Yabancı Sermaye Çerçeve Kararı ve Tebliğinde uygulanacak kur da burada tesbit edilmiştir.

Kamulaştırma nedeni ile ödenecek tazminat bedeli de buraya dahil edilmiştir.

Transferlerde uygulanacak kur ve transferin herhangi bir konventibi para cinsi üzerinden yapılması bugünkü kambiyo mevzuatımıza uygundur.

Madde 7. — Bu maddede, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın, yatırımcısının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde de sigorta şirketinin yatırımcı şirketin sahip olacağı haklara halefiyeti ele alınmaktadır.

Madde 8. — Bu maddede tarafların yatırımcıya karşı yüklendiği, ülkesinde yapılmasına izin verdiği yatırımlara ilişkin diğer sorumluluklara uyacağı belirtilmiştir.

Madde 9. — Bu maddede yatırımcı şirket ile ev sahibi ülke arasında çıkabilecek anlaşmazlığın tanımı yapılmakta, bu tanıma uygun bir anlaşmazlık çıkması halinde de bu anlaşmazlığın nasıl çözümleneceği açıklanmaktadır. Çözüm yolları adım adım belirtilmiştir. Önce görüşmeler yapılacak, başarılı olmazsa bağlayıcı olmayan istişareler yapılacak, Türk yargı organlarına müracaat yolları açık tutulacak ancak bir yıl içinde Türk yargı organlarından kesin karar alınamaz ise o takdirde davadan feragat edilerek Uluslararası Merkeze müracaat edilecektir. Bu fıkranın amacı Türk yargı organlarına müracaatı teşvik etmek ve kesin alınmış ise bu kararın tekrar uluslararası bir mercide tartışılmasını önlemektedir. Bu Anlaşmada başka bir hukuk belirtilmediğine göre uyuşmazlıklara yatırımın yapıldığı yer kanunu uygulanacaktır. Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıklarının Çözüm Merkezi sadece şirket ve devlet arasında çıkan ve doğrudan doğruya yatırımdan kaynaklanan anlaşmazlıklarının çözümlendiği merkezdir.

Madde 10. — Bir evvelki maddede şirket ve ev sahibi devlet arasında çıkabilecek uyuşmazlıklara çözüm yolları düzenlenmişti; Bu madde de ise bu Anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı iki devlet arasında doğabilecek anlaşmazlıkların çözümü düzenlenmiş doğrudan doğruya ve anlamlı müzakerelere ağırlık verilmiştir. Ayrıca merkezde çözüm bekleyen bir anlaşmazlık iki devlet arasında anlaşmazlık konusu yapılmayacaktır.

Madde 11. — Bu maddeye göre, bu Anlaşma tarihinden önce gerçekleştirilmiş olan yatırımlar da bu Anlaşma hükümlerinden istifade edecektir.

Madde 12. — Bu maddede anlaşmanın nasıl yürürlüğe gireceği, süresi bitişi belirtilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No : 1/517
Karar No : 27

12.4.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 4.4.1990 tarihli 13 üncü Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Yatırım ve ticarî ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkeler ile yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına yönelik anlaşmalar yapılmasının hızlandırılması ilkesi doğrultusunda imzalanan Anlaşma Tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna tevdi buyrulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tutkun
Amasya
Kâtip
Ali Rifkî Atasever
Tekirdağ
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
H. Cahit Aral
Elazığ
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

Başkanvekili
Mustafa Kalemlî
Kütahya
Üye
M. Tahir Köse
Amasya
Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur
Üye
Öner Miski
Hatay
Üye
Ali Tanrıyar
İstanbul
Üye
İrfan Demiralp
Samsun

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/517

Karar No. : 123

7.5.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça önhavalesi uyarınca "Dışişleri Komisyonu"nda görüşüldükten sonra, Komisyonumuza havale edilen "Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Buluncuğuna Dair Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 18.4.1990 tarihinde yaptığı 39 uncu birleşimde, Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın başkanlığında Dışişleri Bakanlığı ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşüldü.

5 ve 6 ncı Beş Yıllık Kalkınma Plânının ve onu izleyen yıllık, icra programlarının en önemli ilkeleri arasında, ülke ekonomisinin dışa açılması yani ülke müteşebbis ve sermaye gücünün dış ülkelere gitmesi yabancı sermaye ve teknolojisinin ülkemize gelmesi, dolayısıyla ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi kabul edilmiştir.

Bu cümleden olmak üzere, birçok ülke ile yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması anlaşmaları imzalanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında imzalanan ve yatırımların karşılıklı teşvik ve korunmasına dair anlaşma 16 Eylül 1988 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Söz konusu anlaşmanın onaylanmasına ilişkin tasarı Komisyonumuzca da uygun bulunarak maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Dışişleri Komisyonu tarafından aynen kabul edilen tasarinın anlaşmanın onaylanmasına ilişkin 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Yusuf Bozkurt Özal
Malatya
Bu Rapor Sözcüsü
İsmail Şengün
Denizli
Nihal Türker
Afyon

Başkanvekili
Hazım Kutay
Ankara
Mehmet Deliceoğlu
Adıyaman
Ömer Okan Çağlar
Aydın

Hümi Ziya Postacı
Aydın
A. Samil Kazokoğlu
Bolu
Ayhan Uysal
Çanakkale.
Togay Gemalmaz
Erzurum
A. Aykon Doğan
Isparta
Birgen Keleş
İzmir
Şevki Göğüsger
Kırşehir
Birsel Sönmez
Niğde

Fenni İslimyeli
Balıkesir
Saüt Ekinci
Burdur
Ünal Akkaya
Çorum
Erol Zeytinoğlu
Eskişehir
Erol Güngör
İzmir
Mustafa Şahin
Kayseri
Alaettin Kurt
Kocaeli
Zeki Çeliker
Siirt

Tevfik Ertüzün
Zonguldak

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avusturya Cumhuriyeti arasında 16 Eylül 1988 tarihinde Ankara'da imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

18.11.1988

T. Özal

Başbakan

Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.

İ. Kaya Erdem

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

A. Bozer

Devlet Bakanı

A. Kahveci

Devlet Bakanı

C. Çiçek

Millî Savunma Bakanı

E. Vuralhan

Dışişleri Bakanı

A. M. Yılmaz

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

H. C. Güzel

Sağlık ve Sos. Yard. Bakanı

N. Kütaççı

Tarım Orman ve Köyşleri Bakanı

H. H. Doğan

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ş. Yürür

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı V.

K. Oksay

Devlet Bakanı

Y. B. Özal

Devlet Bakanı

M. Yazar

Adalet Bakanı

M. Topaç

İçişleri Bakanı

M. Kalemlî

Maliye ve Gümrük Bakanı

A. K. Alptemoçin

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Ulaştırma Bakanı

E. Pakdemirli

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İ. Aykut

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

F. Kurt

Kültür ve Turizm Bakanı

M. T. Tüz

**DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhu-
riyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşvi-
ki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanma-
sının Uygun Bulunduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KA-
BUL ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhu-
riyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşvi-
ki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanma-
sının Uygun Bulunduğuna Dair
Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışışleri Komisyonu met-
ninin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AVUSTURYA CUMHURİYETİ ARASINDA YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASI

Bu anlaşmada herbiri “Âkit Taraf” olarak anılan Türkiye Cumhuriyeti ve Avusturya Cumhuriyeti,

Âkit Taraflar arasında daha güçlü bir ekonomik işbirliği için olumlu bir ortam yaratmak arzusu ile;

Karşılıklı yatırımların teşviki ve korunmasının yatırım yapmak isteğini güçlendireceğini ve böylece ekonomik ilişkileri geliştireceğini kabul ederek

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmada

(1) “Yatırım” terimi her türlü mal varlığını sınırlayıcı olmamakla beraber daha çok aşağıdakileri kapsar :

- a) Taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehin, intifa hakları ve benzeri aynı haklar;
- b) Hisse senetleri ve benzeri tür katılımlar;
- c) Ekonomik değer yaratmak üzere verilmiş para alacağı veya başka bir yatırımla ilişkili bulunan ve ekonomik değeri olan bir işlemin yapılması talebi;
- d) Telif hakları; patent, marka, endüstri tasarımı, işletme modeli, teknik prosesler, “know-how”, ticarî ünvan ve itibar gibi sınıflar mülkiyet hakları; ve
- e) Kamu hukuku çerçevesinde tabii kaynakları arama, çıkarma ve işletme hakları.

(2) “Yatırımcı” terimi

- a) Âkit Taraflardan birinin meri kanunlarına göre o Âkit Tarafın vatandaşı sayılan ve diğer Âkit Tarafın ülkesinde yatırım yapan gerçek kişiyi;
- b) Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre teşkil edilmiş, merkezi o Âkit Taraf ülkesinde olan ve diğer Âkit Taraf ülkesinde yatırım yapmış olan herhangi bir tüzelkişilik, teşkilat veya kuruluşu ifade eder.

(3) “Hâsılat” terimi, bir yatırımcı tarafından elde edilen özellikle, bunlarla sınırlı olmamak üzere, kârları, faizleri, sermaye kazançlarını, temettüleri, royaltileri, lisansları ve diğer ücretleri ifade eder.

(4) “Kamulaştırma” terimi, millileştirme ya da aynı sonucu doğuran başka bir tedbiri de kapsar.

MADDE 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

(1) Âkit Taraflardan herbiri, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının kendi ülkesindeki yatırımlarını mümkün olduğu ölçüde teşvik edecek, kendi mevzuatına göre bu yatırımları kabul edecek ve her halükârda bu yatırımlara adilane ve eşit muamelede bulunacaktır.

(2) 1 inci paragrafa göre kabul edilen yatırımlar ve bunların hâsılatı, bu Anlaşmanın korumasından tam olarak yararlanacaktır. Aynı koruma, 1 inci paragrafın hükümlerine zarar vermeksizin, söz konusu hâsılatla yeniden yatırımda bulunulması halinde elde edilecek hâsılatla da uygulanacaktır. Bir yatırımın uzatılması ya da değiştirilmesi, yatırımın ülkesinde yapıldığı Âkit Tarafın mevzuatına uygun şekilde gerçekleştirilmelidir.

MADDE 3

Yatırımlara İlişkin Muamele

(1) Âkit Taraflardan her biri, diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından ülkesinde, bu yatırımların tesis ve kullanımına ilişkin kendi kanun ve yönetmeliklerine göre, yapılmış olan yatırımları, kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutacaktır.

(2) Âkit Taraflardan herbiri, ülkesinde diğer Âkit Taraf yatırımcılarının özellikle idare, faydalanma, kullanma ve istifade etme üzere bir yatırım ile ilgili faaliyetlerini, kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutacaktır.

(3) Bu Anlaşmanın, herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muamele yapılmasına ilişkin hükümleri, bir Âkit Tarafı, aşağıdakilerden kaynaklanan herhangi bir muamele, tercih ya da ayrıcalığı diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına sağlamaya mecbur eder tarzda yorumlanmayacaktır.

a) Herhangi bir gümrük birliği, ortak pazar, serbest ticaret bölgesi ya da bir ekonomik topluluğa üyelik;

b) Vergilendirmeye ilişkin mütekabiliyet temelindeki herhangi bir uluslararası anlaşma ya da ikili düzenleme;

c) Sınır trafiğini kolaylaştıran herhangi bir yönetmelik.

MADDE 4

Tazminat

(1) Herbir Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımları, uygun kanunî işlemler çerçevesinde kamusal bir amaçla ve tazminat karşılığında yapılmadığı sürece diğer Âkit Tarafın ülkesinde kamulaştırılmayacaktır. Bu Tazminat, kamulaştırılan yatırımın, kamulaştırma kararı alındığı ya da kararın alınacağı öğrenildiği andaki gerçek değeri tutarında olacaktır. Tazminat gereksiz gecikmelere yol açılmadan ödenecek ve ödeme zamanına kadar faiz tahakkuk edecektir : Tazminat tamamiyle nakte çevrilebilecek serbestçe transfer edilebilecektir. Tazminatın tespiti ve ödenmesine ilişkin hükümler en geç kamulaştırma anına kadar uygun bir tarzda belirlenmiş olacaktır.

(2) Yatırımcı, kamulaştırmanın hukukiliğini ve tazminat miktarını kamulaştırmayı yapan Âkit Taraf yetkili makamlarınca tetkik edilmesini talep edebilecektir.

(3) Bu Maddenin (1) ve (2) nci paragraflarına göre, herbir Âkit Tarafın yatırımcıları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, bu ülkenin kendi yatırımcılarına ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE 5

Zararlar

Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafın ülkesinde savaş ya da diğer silahlı çatışmalar, olağanüstü hal ya da buna benzer olaylar nedeniyle yatırımları zarara uğrayan yatırımcıları, diğer Âkit Tarafça, bu konuda alınan herhangi bir tedbir itibarıyla, kendi yatırımcıları ya da herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilenden daha az elverişli olmayan bir muameleye tabi tutulacaktır.

MADDE 6

Transferler

(1) Âkit Taraflardan herbiri, gereksiz bir gecikmeye yol açmaksızın diğer Âkit Tarafın yatırımcılarına, özellikle aşağıdakiler olmak üzere bir yatırımla bağlantılı ödemelerin serbestçe çevrilebilir bir para cinsinden serbest şekilde transferini garanti edecektir :

- a) Hâsılat;
- b) Bir yatırımla ilgili borçların geri ödenmesi;
- c) Yatırımın tamamen veya kısmen satış veya tasfiye bedeli;
- d) Madde 4 paragraf (1)'e göre belirlenen tazminat.

(2) Bu Maddenin (1) paragrafında bahsedilen muamele herhangi bir üçüncü Devletin yatırımcılarına gösterilen muameleden daha az elverişli olmayacaktır.

(3) Bu maddede bahsedilen transferler, transferin yapıldığı tarihte geçerli olan kur oranları üzerinden yapılacaktır.

(4) Kur oranları ve banka ücretleri, Âkit Taraflardan herbirinin ülkesindeki bankacılık sistemine göre tespit edilecektir.

MADDE 7

Halefiyet

(1) Eğer Âkit Taraflardan birinin yatırımcılarının diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımları ticarî olmayan risklere karşı kanunî bir sistem dahilinde garanti edilmişse; bu tür bir garanti-nin şartlarına uygun olarak, garantörün bahsekonu yatırımcının haklarına halefiyeti yatırımcının bu Anlaşmanın 9 uncu maddesinde belirtilen haklarına zarar vermemek kaydıyla diğer Âkit Tarafça da tanınacaktır.

(2) Garantör, yatırımcının sahip olacağı haklar dışında hiçbir hakka sahip olmayacaktır.

(3) Bir Âkit Taraf ile garantör arasındaki uyumsuzluklar, bu Anlaşmanın 9 uncu maddesi hükümlerine göre çözümlenmeye çalışılacaktır.

MADDE 8

Diğer Yükümlülükler

Âkit Taraflardan herbiri, ülkesinde kendisince kabul edilen yatırımlara ilişkin olarak diğer Âkit Tarafın bir yatırımcısına karşı girmiş olabileceği mukavele yükümlülüklerini yerine getirecektir.

MADDE 9

Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümüne

(1) Bu maddeye göre bir yatırım uyuşmazlığı aşağıdaki hususları kapsayan uyuşmazlıklar olarak tanımlanmaktadır :

a) Bir Âkit Tarafın yabancı yatırım otoritesince diğer Âkit Tarafın yatırımcısına verilen yatırım izninin yorumlanması veya uygulanması, ya da

b) Bir yatırımla ilgili olarak, işbu Anlaşma ile verilmiş veya teyid edilmiş bulunan herhangi bir hakkın ihlali.

(2) Bir Âkit Taraf ile diğer Âkit Tarafın yatırımcısı arasında bir yatırım uyuşmazlığının ortaya çıkması halinde, uyuşmazlığa taraf olanlar, öncelikle uyuşmazlığın, karşılıklı görüşmeler ve danışmalar yoluyla çözümlenmesine iyi niyetle çalışacaklardır. Eğer bu görüşme ve danışmalar başarısızlıkla sonuçlanırsa, o zaman uyuşmazlık, yatırımcının ve Âkit Tarafın karşılıklı olarak üzerinde mutabık kalacakları, bağlayıcı olmayan üçüncü kişi prosedürleri yoluyla çözümlenebilir. Eğer uyuşmazlık yukarıda bahsedilen yöntemlerle çözümlenemez ise, uyuşmazlığa taraf olanlardan herbiri, uyuşmazlığı, uzlaşma veya hakemlik yoluyla çözümlenmek üzere, Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine (bundan sonra "Merkez" olarak anılacaktır) götürebilir; ancak bunun için uyuşmazlığın ortaya çıktığı tarihten itibaren en az bir yıl geçmiş olması, ayrıca, sözkonusu yatırımcının uyuşmazlıkla ilgili olarak, uyuşmazlığa, taraf olan Âkit Tarafın adlı makamlarına başvurmuş olması durumunda, nihai kararın henüz alınmamış olması gerekmektedir.

(3) a) Âkit Taraflardan herbiri, yatırım uyuşmazlıklarının uzlaşma veya hakemlik yoluyla çözümlenmek üzere "Merkez'e" götürülmesine bu anlaşma ile muvafakat eder. Hakemliğe başvurulması durumunda Âkit Taraflardan herbiri, eğer yatırımcı ile Âkit Taraf arasında ayrı bir hakemlik anlaşması yoksa, bu tür uyuşmazlığı Merkeze götürmeyi bu anlaşma ile peşinen ve geri alınamaz bir biçimde kabul etmiştir.

b) Bu tür uyuşmazlıklarda tahkim, "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi"nin hükümlerine ve "Merkez"nin tahkim kurallarına uygun olarak yerine getirilecektir.

(4) Hüküm nihai ve bağlayıcı olacak; ulusal mevzuata uygun olarak yerine getirilecek; Âkit Taraflardan herbiri tahkim kararının kendi ilgili yasalarına ve yönetmeliklerine uygun olarak tanınmasını ve uygulanmasını sağlayacaktır.

(5) Hakemlik sürecinde taraflardan herbiri kendi üyesinin ve kendi hukukî temsilcisinin masraflarını kendisi karşılayacak; başkanın masrafları ile geri kalan masraflar her iki taraf arasında eşit olarak paylaşılacaktır. Uzlaşma halinde, masrafları yatırımcı üstlenecektir.

(6) Bir uyuşmazlığa taraf olan Âkit Taraf, uzlaşma veya tahkim sürecinin veya bir hüküm yerine getirilmesinin hiçbir safhasında, uyuşmazlığın diğer tarafı olan yatırımcının bir garanti anlaşması çerçevesinde, zararının bir bölümü veya tamamı için tazminat almış olması nedeniyle itirazda bulunamaz.

MADDE 10

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıklar

(1) Âkit Taraflar arasındaki bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması konusunda ortaya çıkabilecek uyuşmazlıklar, mümkün olduğu ölçüde doğrudan ve anlamlı müzakereler yoluyla çözümlenecektir.

(2) Eğer bir uyuşmazlık altı ay içinde çözümlenemez ise, Âkit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine bir tahkim heyetine sevk edilir.

(3) Böyle bir hakemlik heyeti yalnızca bu dava için ve aşağıda belirtilen şekilde kurulacaktır :

Âkit Taraflardan herbiri bir üye atar ve bu iki üye Âkit Taraf Hükümetlerince kendilerine başkan olarak atanmak üzere; üçüncü bir devletin vatandaşı üzerinde anlaşmaya varırlar. Bu üyeler Âkit Taraflardan birinin diğer Âkit Tarafa uyuşmazlığı bir tahkim heyetine götürmeye niyetli olduğunu bildirmesinden sonraki iki ay içinde, bunların başkanı da takibeden 2 ay zarfında atanır.

(4) Eğer 3 üncü paragrafta belirtilen sürelerin gözetilmesi mümkün olamamışsa ve bu konuda başka bir anlaşma yoksa, Âkit Taraflardan herhangi biri Uluslararası Adalet Divanı Başkanını gerekli atamaları yapmaya davet edebilir. Eğer Başkan, Âkit Taraflardan birinin uyuşmazlığında bulunuyorsa veya sözü edilen görevi yerine getirmesine bir başka engel mevcut ise Başkan Yardımcısı, onun da olmaması halinde ise Uluslararası Adalet Divanının en kıdemli üyesi, aynı koşullarla gerekli atamaları yapmaya davet edilir.

(5) Hakem heyeti, kendi usul kurallarını kendisi belirler.

(6) Uyuşmazlığın tahkime götürülmesini talep eden Âkit Tarafın uyuşmazlığı doğrudan ve anlamlı müzakerelerle çözmeye teşebbüs ettiğinin belirlenmesi halinde heyet, uyuşmazlığın esasını hakem sıfatıyla ele alır.

(7) Hakem heyeti, kararını bu Anlaşmaya binaen ve uluslararası hukukun genel olarak tanınan kuralları çerçevesinde verecektir. Heyet oy çokluğuyla karar alacak ve karar nihai ve bağlayıcı olacaktır.

(8) Âkit Taraflardan herbiri hakemlik muamelelerine katılan kendi üyesiyle ilgili ve hukukî temsilinden doğan masrafları karşılayacak; başkanın masrafları ile diğer masraflar her iki Âkit Tarafa eşit olarak karşılanacaktır. Ancak heyet, kararında, masrafları daha değişik şekilde paylaşabilir.

(9) Bu madde Anlaşmanın 9 uncu maddesine göre "Merkez"e götürülen ve halen orada bulunan uyuşmazlıklara uygulanmayacaktır.

MADDE 11

Anlaşmanın Uygulanması

Bu Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin ülkesinde, bu ülkenin mevzuatına uygun olarak diğer Âkit Taraf yatırımcıları tarafından, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce ve sonra yapılan yatırımlara uygulanacaktır.

MADDE 12

Yürürlüğe Girme ve Yürürlük Süresi

(1) Bu Anlaşma onaylanmaya tabidir ve onay belgelerinin teati edildiği ayı takip eden üçüncü ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

(2) Bu Anlaşma on yıllık bir süre ile yürürlükte kalacak ve bu sürenin dolmasından 12 ay önce Âkit Taraflardan herhangi birince yazılı bidirimle feshedilmediği takdirde sınırsız bir süre ile uzatılacaktır. On yıllık sürenin dolmasından sonra Anlaşma, Âkit Taraflardan birinin oniki ay önceden yapacağı yazılı bildirimle herhangi bir zamanda sona erdirilebilir.

(3) Bu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan yatırımlar bakımından, 1'den 11'e kadar olan maddelerin hükümleri, Anlaşmanın sona erme tarihinden itibaren on yıl süre ile geçerliliklerini koruyacaklardır.

Türkçe Almanca ve İngilizce dillerinde, bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer metin halinde Ankara'da 16 Eylül 1988'de aktedilmiştir. Yorumlardaki farklılık durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

AVUSTURYA CUMHURİYETİ ADINA

